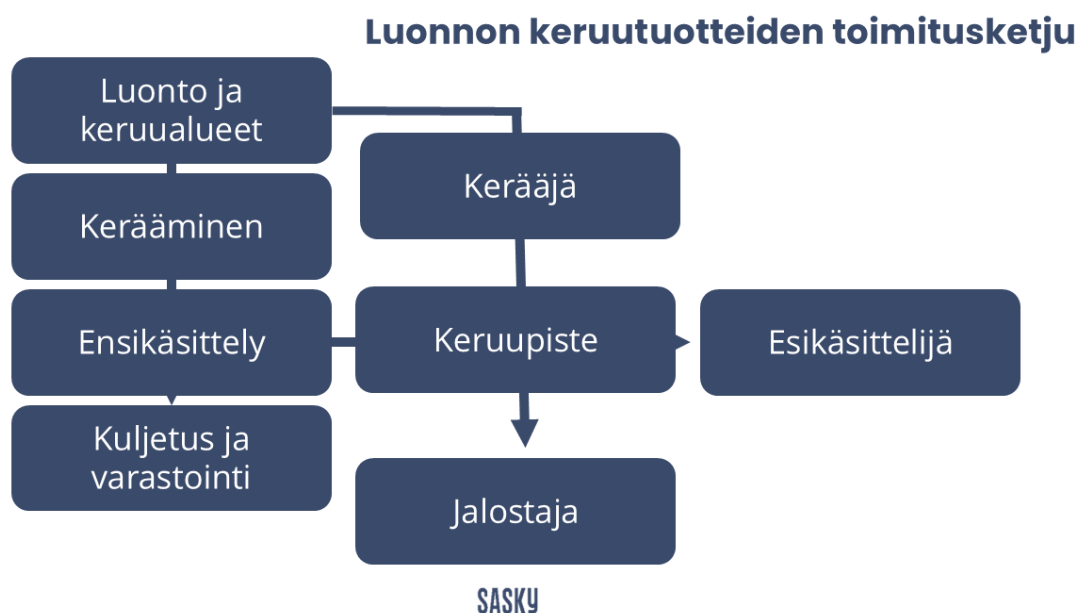

Valmisteluhanke Luonnosta työhön

Toimitusketjumalli luonnon keruutuotteet

Luonnon keruutuotteiden toimitusketjumalli kuvaa vaiheittain, miten luonnosta kerätty raaka-aine etenee kerääjien, käsittelyvaiheiden ja logistiikan kautta jalostajalle. Selkeä toimitusketjumalli tukee laadukasta, vastuullista ja taloudellisesti kannattavaa toimintaa sekä vahvistaa luonnon keruutuotteiden arvonmuodostusta.

Toimitusketjumalli selkeyttää luonnon keruutuotteiden etenemistä keruusta jalostukseen. Mallin avulla tunnistetaan keskeiset työvaiheet ja toimijat. Toimitusketjumallin avulla voidaan parantaa jäljitettävyyttä ja kehittää laadunhallintaa ketjun eri vaiheissa. Tarkoituksena on myös tukea kestäväää ja vastuullista toimintaa sekä tehdä se näkyväksi. Toimitusketjumallia voidaan hyödyntää pohjana esimerkiksi alan kehittämisessä.

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

Ihmisten kokoisille yhteisöille!

Hanke on saanut EU:n maaseuturahoitusta Pirkanmaan ELY-keskukselta, jonka tehtäviä hoitaa nykyisin Sisä-Suomen elinvoimakeskus

Toimitusketju alkaa luonnosta, joka toimii raaka-aineen alkuperänä. Luonnossa olevat keruualueet voivat olla metsiä, soita, niittyjä tai muita viljelemättömiä alueita. Tärkeää on alueiden puhtaus, kestävän käytön periaatteet sekä mahdollinen sertifiointi, kuten luomualue. Keskeisiä tekijöitä keruualueilla ovat ympäristön puhtaus, keruuoikeuksien noudattaminen ml. maanomistajien luvat keräämiseen sekä keruualueiden dokumentointi.

Kerääjä on toimitusketjun keskeinen toimija, joka kerää raaka-aineen luonnosta. Kerääjä voi olla yksityishenkilö, ammattikerääjä tai osana organisoitua keruuryhmää tai verkostoa toimiva henkilö. Luonnon tuotteiden kerääjällä on oltava kerääjäkortti, kun kerätään muita luonnontuotteita kuin marjoja tai sieniä jalostajan raaka-aineeksi. Kerääjän vastuulla on oikea lajitunnistus, raaka-aineen huolellinen ja laadukas käsittely, kestävien keruumenetelmien noudattaminen sekä keruutietojen kirjaaminen.

Keruupiste toimii linkkinä kerääjien ja jalostavien toimijoiden välillä. Keruupisteessä vastaanotetaan raaka-aine, tarkistetaan sen laatu ja dokumentoidaan erätiedot. Keruupisteen tehtäviä ovat mm. punnitus ja laadunvarmistus, jäljitettävyyssiedon varmistaminen ja esikäsittelyn aloittaminen. Keruupiste voi olla sovitusti ryhmäkeruualueiden läheisyydessä keruualueen tiereitistön varrella tai jalostajan toimitiloissa.

Raaka-aine siirtyy keruupisteestä edelleen kuljetukseen ja varastointiin, jos keruupiste on maastossa tai kuljetuksen kautta jalostajan toimitiloihin. Kuljetus- ja varastointiratkaisut riippuvat raaka-aineen ominaisuuksista ja jatkokäsittelyn aikatauluista. Huomioitavia asioita ovat lämpötilan hallinta, hygienia ja turvallisuus sekä kuljetusten tehokkuus ja aikataulu.

Ensikäsittely tapahtuu yleensä heti keruun yhteydessä tai sen jälkeen. Ensikäsittelyn tavoitteena on säilyttää raaka-aineen laatu ja estää pilaantuminen. Esikäsittelytoimia ovat puhdistus ja lajittelu, jäähdytys ja raaka-aineen mukaan kuivaus tai pakastus. Laadun näkökulmasta esikäsittely on toimitusketjun kriittinen vaihe. Esikäsittely voi lisäksi olla kuivatun tai pakastetun raaka-aineen jauhamista, rouhintaa uutto- tai tiivistysprosesseja. Joissain toimitusketjuissa voi olla erillinen esikäsittelijä, mutta yleisemmin esikäsittelyn tekee jalostaja.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Elinvoimakeskus

Ihmisten kokoisille yhteisöille!

Hanke on saanut EU:n maaseuturahoitusta Pirkanmaan ELY-keskukselta, jonka tehtäviä hoitaa nykyisin Sisä-Suomen elinvoimakeskus

Kun raaka-aine siirtyy jalostajalle, hän valmistaa siitä puolivalmiin tai lopullisen tuotteen. Jalostajan näkökulmasta keskeistä on raaka-aineen tasainen laatu, riittävä saatavuus ja hyvä dokumentointi.

Toimitusketjun kaikissa vaiheissa läpileikkaavana huomioitava

- jäljitettävyys ja dokumentointi
- laatu ja elintarviketurvallisuus
- kestävyys ja vastuullinen luonnonvarojen käyttö
- toimiva tiedonkulku toimijoiden välillä

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Elinvoimakeskus

Ihmisten kokoisille yhteisöille!

Hanke on saanut EU:n maaseuturahoitusta Pirkanmaan ELY-keskukselta, jonka tehtäviä hoitaa nykyisin Sisä-Suomen elinvoimakeskus

SASKY koulutuskuntayhtymä
valmisteluhanke Luonnosta työhön
www.sasky.fi